No. 102. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag en Maandag 25 en 26 Augustus.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten Augustus.

Het ministerie heeft eindelijk besloten om aan de kwestie betrekkelijk de ontlasting van de regten der koloniale suiker een einde te maken. De *Moniteur* houdt heden eene ordonnantie, waarbij bepaald wordt dat van den 10den september aanstaande een nieuw tarief zal ingaan, volgens welk de ruwe suikers met fransche schepen uit de fransche kolonien ingevoerd, zullen betalen aan inkomende regten, per 100 kilogr.: van Bourbon fr. 26,50, 33,10 en 49; van Amerika fr. 31, 39,60 en 58, naar de verschillende sporten; uit andere gewesten, te weten, ruwe, geen witte suikers; uit Indie 55 fr., uit andere gewesten buiten Europa 60, en uit de entrepots 70 fr.; en met vreemde schepen: 65, 70 en 80 fr.; en de witte suiker enz. 95 fr. Een tweede artikel houdt, dat tot op den 10den october de terugbetaling van de regten der geraffineerde uitgevoerde suiker zal geschieden, naar den maatstaf der oude regten, waarvan men de betaling zal staven.

Dit besluit wordt voorafgegaan van een lang rapport van den minister van koophandel, den heer *Cunin Gridaine*. De wettigheid van den maatregel tot ontlasting van de koloniale suiker bij ordonnantie wordt daarbij betoogd, krachtens het art. 25 van de wet van 17 december 1814, volgens welk » de koninklijke ordonnantien voorloopig en in geval van drang der omstandigheden de regten op de douane kunnen verminderen met betrekking tot de eerste behoefte, noodzakelijk voor de fransche manufacturen." » De kracht der omstandigheden - zegt de minister verder - de billijkheid en de algemeene belangen van het land, maken het mij dus tot noodzakelijk om eenen voorloopigen maatregel te nemen. Ik aarzel dus niet, aan U. M. voor te stellen, op het eenparig gevoelen van den raad, om onmiddellijk bij ordonnantie te verwezenlijken de bepalingen vervat in het wetontwerp van 1 junij ll., met aanneming der wijzigingen door de commissie van de kamer der gedeputeerden daarin gebragt." Verder wordt gezegd, dat de kamers terstond, bij hunne aanstaande bijeenkomst met de onderhavige kwestie zullen moeten belast, en de minister van koophandel onder anderen daarmede uitgetoond, dat de hoeveelheid suiker, op den 10den dezer, in de entrepots gelaten 34,500,000 kilogr. bedroeg.

Men houdt het er voor, dat tot den maatregel reeds vóór het vertrek van den hertog *van Orleans* besloten was, maar dat men het niet wilde doen voorkomen, als ware de goede ontvangst des Prinsen door den bovenvermelden maatregel gekocht.

— De koning begeeft zich voor een veertien dagen naar het kasteel van Eu.

— Men zegt hier dat de russische graaf *Orloff* belast zal zijn, om den nieuwen Sultan met zijne troonsbeklimming geluk te wenschen.

— De *Moniteur Parisien* vermeldt thans dat het gouvernement door een brief uit Konstantinopel van den 29sten over land ontvangen, het berigt heeft bekomen van den gemeenschappelijken stap der gezanten van de vijf mogendheden, om de Porte uit te noodigen, geen besluit omtrent de vorderingen van *Mehemed*-ali buiten hunne medewerking te nemen.

— De gewone briefwisseling uit Bayonne van den 19den Augustus, houdt het volgende:

» De opstand van het 5de en 12de bataillon van Navarre is nog niet geheel bedwongen; wij vernemen ten minste uit de brieven van Urdax van den 17den, dat de generaal *Elio*, aan het hoofd van vijf bataillons, en daaronder het 5de van Navarre, dat men zeide in opstand te zijn geraakt, in de omstreken van Vera bewegingen maakte, om den opstandelingen den doortogt en den aftogt naar de fransche grenzen af te snijden. De opstandelingen hebben in hunne gelederen een bevelhebber en soldaten van de partij van *Munagorri* opgenomen.

» Don *Carlos* is naar Telosa moeten terugkeeren, langs den weg van Lecumberry. Tot heden schijnt *Elio* zich te bepalen, om in observatie te blijven, wenschende het bloedvergieten te vermijden."

Een naschrift houdt: » Men zegt dat de opstandelingen onderhandelingen met *Elio* hebben aangeknoopt; twee officieren van elke partij hebben zich naar Tolosa begeven om don *Carlos* te spreken en over de onderwerping van het 5de bataillon van Navarre te handelen."

— In een anderen brief uit Bayonne wordt gezegd, dat in de stad eene groote drukte heerschte. De onder-prefect, de spaansche consul en gendarmen waren naar de grenzen getogen. Men verwachtte de opgestane troepen in de stad te zien komen, daar *Maroto* eene sterke afdeeling tegen hen had doen aanrukken, en men vermoedde dat zij liever over de fransche grenzen wilden komen dan het gevecht aannemen.

— Ter beurze van heden (22 *Augustus*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 112,60; 3 pCt. 80,70; Nap. r. 101,45; Sp. Ardoin 20⅝; Rods. L. 102⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten Augustus.

Te Berlijn houdt men zich bezig met het teekenen van eene petitie aan den Koning, waarin deze verzocht zal worden, in vereeniging met de vier andere groote Mogendheden, de stad en voorsteden van Jeruzalem, waaraan zich de dierbaarste herinneringen der gezamenlijke Christenheid verbinden, voor altijd vrij te maken en uit gemeenschappelijke middelen, even als vroeger met Griekenland geschied is, te onderhouden.

In brieven uit Berlijn wordt gezegd, dat het groote duitsche tolverbond weder voor den tijd van twaalf jaren vernieuwd zal worden.

— Volgens schrijven uit Hanover van den 16den dezer, was het onderzoek tegen de leden van de stedelijke regering der hoofdstad afgeloopen, en waren de processtukken naar Osnabruck verzonden, ten einde de heer *Stuve*, burgemeester dier stad, welken de hanoversche regering tot haren verdediger benoemd heeft, daarvan inzage zou kunnen nemen.

— De oostenrijksche *Beobachter* vermeldt, dat de bij het keizerlijk hof geaccrediteerde ottomannische gezant, *Rifaat*-Bey, den 15den zijne nieuwe geloofsbrieven aan den keizer in een bijzonder gehoor had overgegeven, en bij die gelegenheid van den keizer de vernieuwde verzekering had ontvangen van de onveranderlijke voortduring der vriendschappelijke gezondheden, welke sedert eene lange reeks van jaren tusschen de beide hoven had bestaan.

BELGIE.

BRUSSEL, den 23sten Augustus.

De *Moniteur* behelst een uitvoerig artikel, doet hetzelve dag het ministerieel blad *l'Indépendant* ontleend, betrekkelijk de verwijdering der belgische troepen uit den omtrek van Martelange en den arbeid der onderscheidene belgische en nederlandsche commissien. Omtrent Martelange wordt aangehaald de misvatting der conferentie die, op de kaart van *Ferrari* afgaande, de weg van Arlon naar Longwij aan Belgie toekende en Martelange aan het groothertogdom, terwijl de weg tegenwoordig midden door het dorp loopt, van daar de botsing bij de overgave bij het grondgebied, het aanrukken van troepen, op het gerucht van den aantogt van militaire magt uit de vesting Luxemburg. Op de herhaalde, vredelievende verzekeringen van het 's Gravenhaagsche kabinet, zou het echter dwazelijk en onstaatkundig geweest zijn langer de troepen in den omtrek te laten. Belgie blijft thans overigens voorloopig in het bezit van den bedoelden weg en van het westelijk gedeelte van het dorp.

Omtrent de werkzaamheden der commissie wordt het volgende gezegd: » De onderhandelingen worden op onderscheidene punten, te Utrecht, te Maastricht, te Antwerpen, en in de Vlaanderen voortgezet, en wij hebben het geluk openlijk te vermelden, overal heerscht de beste overeenstemming tusschen de commissarissen der beide landen. Wederzijds gevoelt men dat de tijd van haat en verdeeldheid voorbij is; men begrijpt dat het bondgenootschap, 't welk men thans zoekt te bevestigen, honderdmalen meer waarborgen en beginselen van duurzaamheid heeft dan dat 't welk in 1830 verbroken werd. De

jongste daadzaken, het aan den heer *Klinkhamer* gegeven bevel, om het bedrag van den Schelde-tol regtstreeks uit handen van een agent van het belgisch gouvernement te ontvangen, de aanduiding van den heer *Falck* als minister te Brussel, moeten grootendeels de vooringenomenheid hebben weggenomen, die men scheen te willen onderhouden omtrent de gezindheid van het 's Gravenhaagsche kabinet ten onzen opzigte. Alles geeft heden het blijk, dat hetzelve de ernstige begeerte heeft om de Nederlanden op een voet van innige en nauwe vriendschap met Belgie te plaatsen. Zulks strookt met de belangen van de beide landen; Belgie heeft er niet minder belang dan Holland bij."

— Uit Diest wordt geschreven, dat men aldaar ernstig bezorgd was, wegens een groot getal werklieden zonder arbeid en naar huis gezonden soldaten, die als roovers en stroopers zich in het bosch van Hageland ophielden en de omstreken onveilig maakten.

— Te Antwerpen waren heden genoteerd 18⅞, negen zestiende

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten Augustus.

De 67ste verjaardag van Z. M. onzen geliefden en geëerbiedigden Koning, wordt heden alhier op de meestgepaste wijze, met opregte deelneming, plegtig en in vrolijkheid gevierd. Reeds vroeg des morgens kondigden het klokkengelui en het bespelen van het klokkenspel, den heugelijken dag aan, welke zich verder in den loop van den dag, bij herhaling doen hooren; de vaderlandsche vlag wappert van den stadstoren, de openbare gebouwen en van vele bijzondere woningen. In den voormiddag vereenigden zich de leden der onderscheidene gezindheden in hunne tempelgebouwen, om den Allerhoogste de hulde hunner erkentelijkheid te brengen, dat het geëerbiedigd Hoofd van den staat, door Zijne zorg, weder in het afgeloopen levensjaar bij de gezondheid in het leven werd gespaard, en van Hem af te smeeken, dat de eerbiedwaardige Vorst nog lange bij die voorregten moge bewaard blijven, tot heil der natie en het geluk van zijn doorluchtig vorstelijk geslacht. Op den middag werd er eene groote en zeer luisterrijke parade van het geheele garnizoen en een deel der stedelijke schutterij gehouden, voor Z. Exc. den luitenant-generaal baron *van Geen*, den opperbevelhebber onzer vesting, generaal-majoor *Schuurman*, den plaatselijken kommandant generaal-majoor *Verhoeven*, en de generaal-majoors Jhr. *Klerck* en Jhr. *van der Wijck*, omgeven van een talrijken staf, en tot welker aanschouwing eene groote menigte, uitgelokt door het fraaije weder, was zamengevloeid. Op het middag-uur had ook de, ter gelegenheid van 's Konings verjaardag, steeds bepaalde jaarlijksche uitdeeling plaats van de eereprijzen aan de bekroonde kweekelingen van het Stads Teeken-Instituut, waarvan hieronder een breedvoerig verslag volgt. De algemeene feestdag van 's Konings verjaring wordt in het overige van den dag in gepaste vrolijkheid doorgebragt. Heden namiddag vereenigen de leden der stedelijke regering zich tot een vriendschappelijk feestmaal, terwijl heden avond een groot bal is aangelegd in het lokaal van de Wed. *Oers*, op de Groote Markt. In het nabrig Ginneken wordt heden avond een vuurwerk afgestoken. Ook zal weder, even als vorige jaren, heden avond van stadswege de fraaije verlichting van het stadhuis plaats hebben, en hiermede deze nationale feestdag besluiten worden, die steeds voor alle Nederlanders een dag van ware vreugd en dankbaarheid is.

De Kweekelingen van dezer Stads altijd bloeijend Teeken-Instituut, mogten zich op heden, ter gelegenheid van den Geboorte-Verjaardag van onzen geëerbiedigden Koning, weder verheugen door de bekrooning hunner welbestede vlijt, gedurende den laatsten winter-cursus; welke plegtigheid even als in het vorige jaar, aangevangen en afgewisseld door het Burger-Blaas-Harmonie-Gezelschap, in de Zaal van Stads-Armenschool, in tegenwoordigheid van den Edel Achtbaren Raad, alsmede van de Ouders of andere Nabestaanden en eene aanzienlijke schare van daartoe uitgenoodigde Toegeschouwers, plaats had.

Voor de uitreiking der Eere-Blijken werd, op het vroegere voetspoor, door den Edel Achtb. Heer P. L. Faes, Kantonregter en lid van den Stedelijken Raad, als fungerend President der Commissie van directie, zoo wel het doel der bijeenkomst als het gewigt van het etablissement en daardoor ook van deze plegtigheid zelve, doeltreffend aangetoond, en daarop door den Stedelijken Ontvanger, den Heer W. Verleeg, als lid en Secretaris der Commissie, verslag gedaan der met vrucht aangewende pogingen om deze inrigting bij haren bloei te bewaren, niet slechts, maar de blijvende gunstige gevolgen van heverlede nog te vermeerderen, als waartoe zoo als te regt werd opgemerkt het vooruitzigt bij een getal van niet minder dan *honderd zeven en zeventig kweekelingen*, geenszins ongunstig was, vooral onder de leiding der kundige Directeuren de Heer C. C. Huysmans voor de Hand-, en de Heer A. J. F. Cuypers voor de Bouwteekenkunde, wordende ten blijke der vorderingen, de Prijsteekeningen vertoond, die de algemeene goedkeuring mogten wegdragen, en bij zoo veel ijver als door de Commissie en Onderwijzers voortdurend werd aan den dag gelegd, aan dezelve, door den Edel Achtb. Heer Mr. J. F. de Roy, Burgemeester dezer Stad, den welverdienden dank, uit naam van den Stedelijken Raad toegebragt, en daarna door Zijn Ed. Achtb. de toegewezen Medailles, zoo die welke daartoe weder van wege Zijne Majesteit als van de Stad waren verleend, uitgereikt en de twee Primussen, aan welke de eerstbedoelden waren vereerd, daarmede omhangen, als ook hunne hoofden met laauweren omkransd, terwijl eenige anderen een loffelijk Getuigschrift mogten erlangen.

Moge deze plegtigheid al jaarlijks terugkeeren, de belangstelling is blijvend en algemeen; en kunne al elders zoodanige inrigting op hooger voet gesteld worden, zal van dit Stedelijk Instituut in zijnen kring, het gewigt en nut geenzins worden miskend, zoo als trouwens de ondervinding daarvan de bewijzen reeds ruimschoots aanbiedt, en waarop dan ook bij de toespraken te regt mogt gewezen worden.

NAAMLIJST der KWEEKELINGEN van het TEEKEN-INSTITUUT dezer Stad, welke op den 24. Augustus 1839 met EEREPRIJZEN *en loffelijke* GETUIGSCHRIFTEN *zijn begiftigd.*

AFDEELING HANDTEEKENKUNDE.

EERSTE KLASSE.

Hermanus Sluijters, *Eerste Prijs.*
Albertus Weber, *Tweede Prijs.*
Lodewijk Christiaan Dirker, *Getuigschrift.*

TWEEDE KLASSE.

Andries Vermeulen, *Eerste Prijs.*
Cornelis van Siebergen, *Tweede Prijs.*
Franciscus Harpenslager, *Getuigschrift.*
Petrus van Siebergen, —

DERDE KLASSE.

Johannes Soomers, *Eerste Prijs.*
Theodoor Zurill, *Tweede Prijs.*
Julius Apol, *Getuigschrift.*
Pieter Gallas, —

VIERDE KLASSE.

Caspar Feigner, *Eerste Prijs.*
Petrus de Somer, *Tweede Prijs.*
Theodorus Kip, *Getuigschrift.*
Leonardus Antonius Onninck, —

ORNAMENT OF LOOFWERK.

EERSTE AFDEELING.

Cornelis Klep, *Eerste Prijs.*
Wilhelmus van Woerkens, *Tweede Prijs.*
Dirk van Poppel, *Getuigschrift.*
Petrus Witkam, —

TWEEDE AFDEELING.

Lambertus Hendriks, *Eerste Prijs.*
Johannes van der Hout, *Getuigschrift.*
Adrianus [illegible], —
Antonius Brenards, —
Andreas Keldermans, —

VIJFDE KLASSE.

Jacobus Bosmans, *Eerste Prijs.*
Johannes Franciscus van der Steen, *Getuigschrift.*
Desiré Auguste P. van Sambeek, —
Franciscus van Hulten, —

ZESDE KLASSE.

Ferdinand Blom, *Eerste Prijs.*
Petrus Kleijmans, *Getuigschrift.*
Johannes Bindels, —
Johannes Rust, —

AFDEELING BOUWTEEKENKUNDE.

EERSTE KLASSE.

Petrus Fischer, *Eerste Prijs.*
Petrus Scheekens, *Tweede Prijs.*
Cornelis Marijnen, *Getuigschrift.*

TWEEDE KLASSE.

Johannes Bredenbach, *Eerste Prijs.*
Cornelis Bogaerts, *Tweede Prijs.*
Adrianus Johannes van [illegible], *Getuigschrift.*
Petrus Hakeeneen, —

DERDE KLASSE.

Lambertus Husson, *Eerste Prijs.*
Adrianus Wijnen, *Tweede Prijs.*
Cornelis van Tilburg, *Getuigschrift.*
Johannes Pijnenburg, —
A. Cornelis Smeekens, —

— Tot 3den commies ten postkantore te Rotterdam is bevorderd *J. P. Theben Terville*, thans 4de commies aldaar; tot 4den commies *R. Wolters*, thans 5de commies aldaar; tot 5den commies *G. Heringa*, thans 5de commies ten kantore te Utrecht, terwijl in plaats van laatstgemelde is benoemd *J. E. Mispelblom* [illegible], thans surnumerair der posterijen in Gelderland.

— Z. M. heeft den 2den luit. *H. D. van Welderen*, bij de 13de afdeeling infant., in zijnen rang en anciënniteit overgeplaatst bij het leger in Oost-Indiën.

— Dezer dagen is uit Parijs in de residentie aangekomen de baron *Fagel*, nederlandsch gezant bij het Fransche Hof.

Ook is dezer dagen aldaar aangekomen de prins *de Chimay* kamerheer van Z. M. onzen Koning.

— Het Amsterdamsch *Handelsblad* vermeldt, dat het gebouw te Amsterdam, bestemd voor het zoölogisch kabinet van het genootschap *Natura artis Magistra*, hetwelk thans voltooid is, den 5den September e. k. plegtig zal ingewijd worden, bij welke gelegenheid door den hooggeleerden heer *W. Vrolik* eene toepasselijke redevoering zal gehouden worden.

— De Rotterdamsche courant vermeldt, dat te Rotterdam de tijding zou aangebragt zijn van het overlijden van Z. D. H. den hertog *van Nassau*.

— Volgens alhier te lande ontvangen berigt uit Surinamen, zoude Z. Exc. de gouverneur-generaal onzer West-Indische bezittingen *J. C. Rijk*, den 3den der vorige maand, aan boord van Zr. Ms. oorlogskorvet *Amphitrite*, aldaar in welstand zijn aangekomen.

— Het onderstaande berigt van den Groningschen veearts, *H. W. Hentze*, omtrent het ontstaan en de geneeswijs der tegenwoordige ziekte onder het rundvee, ruimen wij hier, in het belang van den landbouw, eene plaats in.

« » De eigenlijke benaming dezer ziekte is : tongbrand of pestblaar. Deze ziekte wordt dikwijls zeer besmettelijk, en bepaalt zich niet alleen bij koeijen, maar heerscht ook bij paarden, schapen en varkens.

» Zij bestaat, wanneer witgele, roodgele of zwartgele blaasjes of blaren op, onder of naast de tong zigtbaar worden, welke hoe langer zoo dieper om zich wegvreten en waardoor eindelijk zeer gevaarlijke brandgezwellen kunnen ontstaan. Voor het doorbreken dezer blaasjes, hebben de dieren gewoonlijk eene zeer heete tong en eenen stinkenden adem, doch overigens schijnen zij meestentijds gezond te zijn. Zij blijven drinken met graagte, zelfs dan noch, wanneer de ziektestof reeds bij hen aanwezig is. Terwijl de blaasjes doorbreken, kwijlen de dieren sterk, en de tong is met een taaiachtig speeksel of slijm bedekt.

» Het is nog niet genoegzaam bewezen, wat eigenlijk de stellige oorzaak dezer ziekte zij; doch het is vrij zeker, dat men de gesteldheid der lucht, de soort van voeder en het vuile met insecten gevulde drinkwater als de naaste oorzaken mag aannemen, te meer, daar doorgaans geheele stallen door dezelve worden aangetast.

» Wanneer deze ziekte hier of elders mogt uitbreken, zoo moet men elken dag iedere koe, welke daar dezelve is aangetast geworden, naar de tong zien en dezelve naauwkeurig goed wasschen en reinigen met zout water, en tevens, zoo als in de *Provinciale Courant* staat, de dieren zout water ingeven, daar hun zulks hiervoor in geenen deele nadeelig zou zijn, omdat hierdoor inwendig eene te groote prikkelbaarheid ontstaat, wanneer hun hiervan te vaak en te veel toegediend wordt.

» Bij deze reiniging zal men nu spoedig ontdekken, of de tong beter dan naar gewoonte is, en of zich somtijds ook al blaasjes mogten gevormd hebben. In het eerste geval moet men zeer op zijne hoede zijn, en in het tweede de blaasjes, zoo spoedig als doenlijk is, met eene schaar doorsnijden en openen, vervolgens de wonden met eenen goed in azijn en zout gedoopten linnen lap van de daaruitloopende scherpe vochtigheid zuiveren. Ontdekt men bij het openen van dezelve reeds de brandgezwellen, dan beijvere men zich, dezelve zoo spoedig mogelijk weg te nemen. Men neemt een blikken of [illegible] en krabt daarmede [illegible] echter de hand niet een [illegible] de uitloopende etter schadelijk voor het vel worden kan.

» Tot uitwassching dezer gezwellen gebruikt men honing, water en zout, en men dient zulks des daags eenige malen te herhalen. Door dit wegkrabben en uitwasschen van het gezwel wordt echter alleen het uitwendige gevaar afgekeerd en de radicale genezing eerst mogelijk gemaakt. Het gebruik van doelmatige inwendige middelen mag nu niet verzuimd worden. Men neme poeder van angelica-wortel, jeneverbessen, anijszaad, van ieder drie lood, kamferpoeder vier lood, en make hiervan met den noodigen honing eenen slikpot, waarvan men iedere koe 3 à 4 maal daags eene dosis, ter grootte van een klein hoenderei, ingeeft.

» Gedurende de ziekte hat men het den dieren aan een goede versche opslag ontbreken, en geve hun bij voorkeur voedende [illegible] van lijnkoek of van iets dergelijks [illegible] voeder alsdan men zoo veel mogelijk te vermijden. »

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De duitsche letterkunde heeft dezer dagen het verlies te betreuren gehad van den vruchtbaren romanschrijver F. G. SCHILLING. Hij was te *Dresden* in 1766 geboren, en overleed aldaar den 30sten Julij jl., aan een aanval van beroerte in zijn 73ste levensjaar. SCHILLING behoorde tot den krijgsstand, en klom tot den rang van kapitein. In 1781 trad hij als gewoon soldaat in de saksische artillerie, woonde het beleg van *Meintz* bij, den slag van *Moorlautern* en al de gevechten van het saksisch hulpkorps in den veldtogt van 1793. Bij den veldslag van *Jena* werd hij gevangen genomen en verliet in 1808 de dienst. Sedert wijdde hij zich geheel aan de beoefening der letterkunde toe. Gedurende veertig jaren vergaste hij het duitsch publiek op zijne lettervruchten. Zijne romans – zegt een der duitsche bladen – maken een bijzonder genre uit; het is eene mengeling van sentimenteelheid, hooghartigheid, bijtenden spot, geestige en vrolijke luim. Hij was geen schilder van landelijke tafereelen. Al zijne tooneelen vallen in de zaal, in het voorvertrek, de herberg, enz., voor; het volksleven in de kleine steden heeft hij bij uitnemendheid geschetst, enz. Vele zijner romans zijn in andere talen, ook in de onze overgebragt. Zijn karakter als mensch wordt zeer geroemd. — Van onderscheiden kanten, maakt men thans in de openbare bladen melding, gemaakt, dat in de nachten van 9 en 10 dezer weder een buitengewoon getal vallende sterren waargenomen. Van een bijzonderen aard is het volgende berigt, door den hoogleeraar ARGELANDER in het weekblad van *Bonn* geplaatst: » Vrijdag den 9den Augustus, des avonds 22 minuten na 10 uren, werd van hier eene vallende ster waargenomen, die zich over *Bonn* van het Oosten naar het westen snelde, waarschijnlijk op geen grootere hoogte dan van 300 à 400 voeten. Het zou belangrijk zijn te vernemen, dat dit verschijnsel ook nog door eenen anderen beschouwer waargenomen was." — Gedurig het vorig jaar, 1838, zijn in *Duitschland* in het geheel 7091 nieuwe schriften door middel der drukpers in het licht verschenen. Van deze verschenen er in het koningrijk *Saksen*, 1198, te *Leipzig* alleen 1025. In deze plaats, die men als den hoofdzetel van den Duitschen boekhandel aanmerkt, telt men thans 116 boekhandelhuizen.

ITALIË. — De pauselijke Akademie van componisten en toonkunstenaars te *Rome*, heeft in hare zitting tot honoraire leden benoemd: in de klasse van vocale toonzetkunde de heeren CHERUBINI, AUBER, BERLIOZ, BERTON, CARAFFA, ONSLOW, DONIZETTI en MERCADANTE; in de klasse van instrumentale compositie de heeren SPOHR, THALBERG en LISZT; in de klasse van den zang, de zangeressen GRISI en GIULIA GRISI; de zangers RUBINI, LABLACHE, TAMBURINI en DUPREZ; in de klasse van de viool, de heeren BAILLOT, DE BERIOT en MAYSEDER.

FRANKRIJK. — Wij geven hier een kort verslag van de mededeeling door den heer ARAGO in de vergadering der Akademie van Wetenschappen gedaan, van het geheim der uitvinding des heeren DAGUERRE, om door middel der *camera obscura* of donkere kamer, voorwerpen op platen over te brengen. Uit het verslag des heeren ARAGO, blijkt dat de heer DAGUERRE zich daartoe bedient van koperen platen, die met eene dunne laag zilver bedekt zijn. Deze worden eerst met verdund salpeterzuur en puimsteen geheel glad en schoon gewreven, en daarna in eenen toestel aan den damp van Jodium blootgesteld, waardoor derzelver oppervlakte voor de inwerking der lichtstralen vatbaar gemaakt wordt. De aldus toebereide plaat wordt in de donkere kamer geplaatst [illegible] kort tijd [illegible] op, hetwelk echter alsdan nog naauwelijks zigtbaar is. Om hetzelve duidelijk te doen uitkomen, wordt de plaat in een derden toestel boven een bakje met kwik gelegd, en bij eene hitte van 60 graden REAUMUR, aan de uitdamping van de kwik blootgesteld, en vervolgens in eene oplossing van onder-zwaveling-zure soda (eau d'hypo-sulfite de soude) gedompeld, waardoor de op de plaat gebragte voorwerpen zich ten duidelijkste vertoonen. Eindelijk moet zij met gedisteleerd water worden afgespoeld. De op die wijze verkregen teekening kan alsdan aan het licht worden blootgesteld, zonder daarvan eenige verandering te ondervinden; maar wordt bij de geringste wrijving beschadigd, weshalve zij zorgvuldig achter glas moet bewaard worden. — Een jong natuurkundige, L. ROUSSEAU, is naar *Madagaskar* vertrokken, van wege de bestuurders van het Museum van natuurlijke historie te *Parijs* belast om dit nog weinig bekend eiland, wat deszelfs natuurgesteldheid en voortbrengselen betreft, wetenschappelijk te onderzoeken. — Er is thans eene inschrijving geopend, tot bijeenzameling der noodige gelden, om een gedenkteeken [illegible] den franschen reiziger RENÉ CAILLÉ, die het eerst tot *Tombouctou* doordrong. — De bekende franschen geneesheer BULARD, die zich door zijne onverschrokkenheid en menschenliefde, bij het nasporen van de eigenschappen der pest, in het Oosten door zijne hulp aan de lijders en door zijne pogingen tot wering dier vreeselijke ziekte, een welverdienden naam heeft gemaakt, heeft thans den uitslag zijner bevindingen door den druk gemeen gemaakt, in een werk, getiteld: *De la peste orientale d'après les matériaux recueillis à Alexandrie au Caire à Smyrne et à Constantinople, pendant les années 1833, 1834, 1835, 1836, 1837 et 1838, par A. F. Bulard de Merie.* (*Paris. 1 vol. 8° 6 fr.*)

NEDERLANDEN. — Uit *Utrecht* verneemt men, dat de heer A. G. VAN ONSENOORT te *Utrecht*, dezer dagen benoemd is tot corresponderend lid van de Maatschappij van natuurlijke wetenschappen te *Brugge*. — Tot bestuurders van het departement 's Gravenhage der maatschappij tot bevordering van beeldende kunsten zijn verkozen de heeren: Hh. mr. D. F. GEVERS, J. Z. MAZEL, Jhr. mr. A. G. A. Ridder VAN RAPPARD, O. U. HORA SICCAMA en A. D. SCHINKEL. Reeds is het getal aandeelen van gezegd departement tot 180 aangegroeid, en zal de Maatschappij alzoo reeds bij de ophanden zijnde tentoonstelling werkzaam kunnen zijn. Het bestuur vleit zich, dat deze gunstige uitkomst meerdere navolging zal uitlokken.

*** Die genegenheid heeft zich te Associëren in eene goede winstgevende AFFAIRE, (waarin men, des verkiezende, niet werkzaam behoeft te zijn) en bijbrengende *f* 2500, adressere zich bij de Uitgevers dezer, Brieven *franco*, onder Lett. S.

Ter overneming wordt aangeboden:

Eene zeer winstgevende SCHRIJNWERKERS-, TIMMERMANS- en AANNEMERS-AFFAIRE, des verkiezende, met alle daartoe benoodigde GEREEDSCHAPPEN. Te bevragen bij de Wed. H. HEYMENGX, te *Breda*.

Inmiddels zijn alle soorten van HOUTWAREN, bij *contante* betaling, met eene Korting van 6 pCt. der gewone Prijzen, te bekomen.

*** De Ondergeteekenden berigten, dat zij op den 22. Julij jl., de zaken hunner ASSOCIATIE als TAPIJT-FABRIJKANTEN, onder de Firma van VAN DER PLUYM, DE WIT en EVERS, met onderling genoegen hebben Geliquideerd en hunne Associatie heeft opgehouden. Zij bedanken hunne geëerde Begunstigers voor het verleende vertrouwen.

BREDA, den 11. Augustus 1839.

P. C. A. VAN DER PLUYM, P. W. DE WIT, A. EVERS.

ZANG-KWEEKSCHOOL.

Uiterlijk tot den 15. September, zal de Ondergeteekende KWEEKELINGEN van 8 tot 15 jaren kunnen opnemen; daarna is de Cursus voor dit geheele jaar gesloten. Men kan de Voorwaarden ter lezing bekomen, ten zijnen huize, in de Katerstraat, N°. 96, (*Kleinest Koffijhuis*) te *Breda*.

C. A. WIERINGA, *Onderwijzer*.

*** De BURGEMEESTER van *ZEVENBERGEN* maakt bekend, dat de gewone KERMIS of JAARMARKT binnen deze Gemeente een aanvang zal nemen, op ZONDAG den 25. Augustus aanstaande, terwijl de gewone NAJAARS PAARDENMARKT zal worden gehouden op WOENSDAG den 28. Augustus daaraanvolgende, zullende daarop alle HAZARDSPELEN, RIJFELAARS, enz. ten strengste worden geweerd.

De Burgemeester,
J. DAMEN.

Voor het Rijks

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

DE AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal, op Woensdag den 28. Augustus 1839, des voormiddags om 10 uren, ten Huize en Herberge van JAN VAN ALPHEN, in den *Zandberg* onder *Teteringen*, en ten overstaan van den Notaris Mr. E. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek:

AANBESTEDEN:

Het doen van eenige REPARATIEN en VERNIEUWINGEN, aan de DOMANIALE GEBOUWEN, en zulks in drie afzonderlijke Perceelen, als:

1. PERCEEL. De HOEVE bij het *Liesbosch*, de GEBOUWEN in gemeld Bosch, met de BOSCHWAGTERS-WONING, de HOEVE op het *Speelhuis* in den polder van *Belcrum*, den CAPUCIJNEN of ROZENHOF te *Breda*, met eenig MUURWERK in het Park het *Valkenberg*.

2. PERCEEL. De HOEVE in het *Hout*, en de BOSCHWAGTERS-WONING in het *Mastbosch* onder *'t Princenhage*, de HOEVEN van *Belvoigne* en van *Uilenhout*, mitsgaders de PLANTAADJEMEESTERS-WONING in het *Ulvenhoutsch* onder *Ginneken*.

3. PERCEEL. De Staande WIND KOREN-MOLEN, de MOLENAARS WONING, enz. te *Baarle-Nassau*, de HOEVE ter *Braacque* te *Alphen*, en de HOEVE van *Heillen* te *Gilze*. En

VERPACHTEN:

Voor den termijn van 3½ jaren, gerekend aanvang te hebben genomen den 1. Julij 1839.

De VISSCHERIJ in de Binnen- en Buiten-Grachten der Vesting *Breda*.

De Konditien en Bestekken liggen ter lezing ten Huize en Herberge van voornoemden J. VAN ALPHEN, in den *Zandberg*, gelijk mede ten Kantore van den Notaris VAN NAERSSEN, en van den ondergeteekenden Agent van het Domein, bij wien ook nadere informatien te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

UIT DE HAND TE KOOP.

Eene Kapitale *HOFSTEDE*, bestaande in wel doortimmerd HUIS, SCHUUR, WAGENHUIS, enz., met beplanten ERF, MOESTUIN en BOOMGAARD, mitsgaders uitmuntend BOUW- en WEILAND, te zamen groot 47 Bunders 23 Ellen, staande en gelegen onder de Gemeente van *Steenbergen*. Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris WAGTHO, te *Tholen*.

POSTWAGEN-ONDERNEMINGEN

CONCORDIA,

Vertrekken dagelijks van het Hôtel *de Kroon*, te *Breda*.

Te beginnen Maandag 2 September e. k., zal het vertrek der Diensten bepaald zijn na de aankomst der Wagens uit *Belgie*:

Naar *Tilburg*, *'s Bosch* en *Eindhoven*, in plaats van ten een, ten 12 ure 's middags, ten einde een uur vroeger te *Tilburg* en *'s Bosch* aan te komen.

Naar *Tilburg*, *'s Bosch*, *Eindhoven*, *Grave*, *Nijmegen*, *Kleef*, *Doesburg*, *Zutphen*, *Vorden*, *Borculo*, *Groenlo*, *Winterswijk*, *Deventer*, *Zwol*, *Meppel*, *Assen*, *Groningen* en *Leeuwarden*, des morgens ten 2¾ ure.

Naar *Arnhem*, om aldaar aan te komen voor het vertrek der Stoombooten op *Emmerik*, *Dusseldorp*, *Coblents* en *Maints*, des morgens ten 2¾ ure.

's BOSCH, Augustus 1839. H. BOGAERTS.

STOOM-JAGT

tusschen

MIDDELBURG en ROTTERDAM.

AUGUSTUS 1839.

Van MIDDELBURG.				Van ROTTERDAM.			
Dingsdag	27.	's morg.	5 ure.	Woensdag	28.	's morg.	6 ure.
Vrijdag	30.	»	8 »	Zaturdag	31.	»	8 »

VOLLEDIGE UITGAVE
DER
NIEUWE NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,
IN ZAK-FORMAAT,

Welke bij F. P. STERK, Boekhandelaar, te *Breda*, gedrukt en alom verkrijgbaar zijn, als:

1. BURGERLIJK WETBOEK . . . *f* 2,00.
2. WETBOEK VAN KOOPHANDEL . . . » 1,00.
3. " BURGERLIJKE REGTSVORDERING . . . » 1,00.
4. " STRAFVORDERING . . . » 0,60.
5. WET OP DE REGTERLIJKE ORGANISATIE EN BELEID DER JUSTITIE . . . » 0,25.
6. WET OP DE OVERGANG VAN DE VROEGERE TOT DE NIEUWE WETGEVING MET DE ALGEMEENE BEPALING DER WETGEVING VAN HET KONINGRIJK . . . » 0,15.

Het nog te verwachten WETBOEK VAN STRAFREGT zal zoodra zulks mogelijk zijn zal, mede in hetzelfde formaat worden uitgegeven.

Ook is door bovengenoemden Boekhandelaar alom verzonden:

1°. *Mijne Gevangenschap*; gedenkschriften van SILVIO PELLICO, uit het Italiaansch door H. O. *R. K. Priester*, met eene voorrede van Dr. JAN J. F. WAP . . . *f* 2,60.

2°. Proeve eener andere, dan de tot nu toe gevolgde Elliptische onderstelling voor den vorm van den *Aard-Meridiaan*, door J. VAN DER STOK, Kapt. Ingenieur (met eene plaat) . . . *f* 0,75.

3°. J. H. HOEUFFT, Carminum Epidosis . . . *f* 1,50.

Mede is de 10e aflevering van de Grondbeginselen der Natuurkundige Wetenschappen [illegible] verzonden.

De Reis naar Rome van Dr. JAN J. F. WAP, [illegible] met platen zal eerlang verzonden worden.

Bestellingen op het *Handboek der schoone Bouwkunst* voor J. I. PENN, een deel in 4°, met XII platen, worden nog aangenomen.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.